

MESLEKİ UYGULAMA DERSİ BİRİMLERE GÖRE BECERİ KRİTERLERİ

Amaç: Öğrencilerin afet yönetimi aktörlerini tanıması, operasyonel süreçleri gözlemlemesi ve uygulamalara katılım sağlaması.

112 Ambulans Servisi

1. **Ambulans donanımını tanıma:** Ambulans içinde bulunan temel ekipmanları (defibrilatör, monitör, oksijen tüpü, aspiratör, sedye vb.) tanıma, isimlendirebilme ve kullanım amaçlarını açıklama ve malzemelerin ambulans içindeki yerleşim mantığını kavrayabilme.
2. **Olay yerine güvenli yaklaşım:** Temel güvenlik önlemlerini (alan kontrolü, kişisel koruyucu donanım, trafik güvenliği) göz önünde bulundurarak yaklaşım sergileyebilme.
3. **Hasta değerlendirme süreci:** Olay yerinde hasta/yaralı ilk değerlendirmesinin basamaklarını ve triyajı öğrenme ve uygulayabilme.
4. **Temel yaşam desteği bilgisi:** Temel yaşam desteği ve ileri yaşam desteği protokollerini kavrayabilme, Kardiyak arrest durumunda izlenen temel yaşam desteği (CPR, defibrilasyon, ventilasyon) adımlarını sıralayabilme ve uygulayabilme.
5. **Taşıma teknikleri farkındalığı:** Sedye, omurga tahtası, kaşık sedye vb. hasta taşıma araçlarını kullanabilme.
6. **İletişim/koordinasyon becerisi:** Komuta kontrol merkezi ile yapılan iletişimin temel yöntemlerini gözlemleme ve aktarabilme, acil çağrı yönetim süreçlerini gözlemleme, acil vaka karşılamada ekibin görev paylaşımını tanıma ve temel sorumlulukları kavrama.
7. **Tıbbi belge/raporlama farkındalığı:** Ambulans vaka formlarının ve raporlama sürecinin nasıl yürütüldüğünü gözlemleme ve kavrama.
8. **Ekip içi görev dağılımı:** Ekip içi rolleri ayırt edebilme ve görev paylaşımını açıklayabilme.
9. **Nakil sürecini kavrama:** Olay yerinden hastaneye nakil aşamalarını, hasta güvenliği için alınan önlemleri tanımlayabilme.
10. **Temel ilaç bilgisini tanıma:** Sık kullanılan temel acil ilaçların (adrenalin, glukoz, oksijen vb.) hangi durumlarda uygulandığını öğrenebilme.
11. **Hasta ve yakınları ile iletişim gözlemi:** Hasta ve yakınıyla kurulan iletişimde etik ve profesyonel tutumları fark edebilme.
12. Afetlerde sağlık personeli rol ve görevlerini inceleme ve afet ve olağandışı durumlarda sağlık sisteminin kapasite kullanımını anlama

Türk Kızılayı – Beceri Kriterleri

1. **Afet barınma hizmetlerini gözlemleme:** Kızılay'ın çadır ve konteyner kurulum süreçlerini tanıyabilme ve uygulayabilme.
2. **Afet sahasında beslenme lojistiği:** Mobil mutfak, dağıtım noktaları ve gıda tedarik süreçlerini açıklayabilme ve planlama süreçlerini kavrayabilme.
3. **Yardım dağıtım sürecini kavrama:** Afetzedelere ulaştırılan yardım kolilerinin planlama, kayıt ve dağıtım aşamalarını gözlemleyebilme.
4. **Lojistik depo yönetimi farkındalığı:** Afet deposunda mal kabul, sınıflandırma, stok takibi ve sevk adımlarını öğrenme.
5. **Sahada görev alan gönüllü yönetimini tanıma:** Gönüllülerin organizasyonu, görev dağılımı ve koordinasyonunu açıklayabilme.
6. **Psikososyal destek çalışmalarını gözlemleme:** Çocuklara, yaşlılara veya afetzedelere yönelik destek yöntemlerini öğrenme ve destek faaliyetlerinin uygulama adımlarını izleyebilme.
7. **Toplanma ve barınma alanlarında yaşam koşullarını inceleme:** Hijyen, beslenme ve güvenlik unsurlarını gözlemleyip raporlayabilme.
8. **Ulusal ve uluslararası insani yardım koordinasyonu farkındalığı:** Kızılay'ın diğer insani yardım kuruluşlarıyla iş birliği süreçlerini tanıyabilme ve afetlerdeki rollerini gözlemleme
9. **Krize uygun iletişim yöntemlerini gözlemleme:** Afetzedelere yapılan bilgilendirme ve yönlendirme süreçlerini tanımlayabilme.
10. **Etik insani yardım ilkelerini kavrama:** İnsaniyet, tarafsızlık, bağımsızlık, gönüllülük, birlik ve evrensellik ilkelerinin sahada nasıl uygulandığını açıklayabilme.
11. Afet sonrası ihtiyaç analizi ve önceliklendirme yöntemlerini inceleme
12. Afet risk azaltma projeleri ve planlarına dair bilgi edinme

İtfaiye – Beceri Kriterleri

1. **Yangın söndürme ekipmanlarını tanıma:** Hortum, pompa, lanslar, köpük üniteleri vb. malzemeleri tanıyabilme ve kullanabilme.
2. **Kişisel koruyucu donanımı kullanma farkındalığı:** Baret, solunum cihazı, yangın elbisesi gibi ekipmanların güvenlikteki rolünü kavrama ve kuşanabilme.
3. **Araç kullanımı ve donanım farkındalığı:** İtfaiye araçlarındaki merdiven, su sistemi, pompaları tanıyabilme.
4. **Yangına müdahale adımlarını gözlemleme:** Yangının değerlendirilmesi, izolasyon ve söndürme sürecini izleyip aktarabilme.
5. **Kurtarma faaliyetleri:** Araç içi kurtarma ve yüksekten/enkazdan kurtarma ekipmanlarını tanıyabilme ve kullanabilme.
6. **Risk değerlendirmesi:** Olayda öncelikleri (insan güvenliği, yangın kaynağı, çevre önlemleri) ayırt edebilme, kimyasal yangın ve tehlikeli madde müdahalelerinde güvenlik kurallarını kavrayabilme.
7. Tahliye planlarının hazırlanma ve uygulanma sürecini gözlemleme
8. **Su ve köpük kullanımı farkındalığı:** Yangın türlerini ve uygun söndürme yöntemlerini ayırt edebilme, farklı yangın türlerine göre kullanılan söndürücü ajanları tanıyabilme ve seçebilme.
9. **Olay sonrası süreçleri kavrama:** Soğutma, ekipman temizliği-bakımı ve raporlama adımlarını izleyebilme.
10. **Kurumlar arası işbirliği:** İtfaiye ile sağlık, polis veya AFAD ekiplerinin sahadaki koordinasyonunu gözlemleyebilme.
11. İtfaiyenin toplumsal farkındalık ve eğitim faaliyetlerini inceleme
12. Yangın sonrası soğutma ve kontrol faaliyetlerini öğrenme

AFAD – Beceri Kriterleri

1. **Kriz Merkezi İşleyişi:** AFAD İl/AFAD Koordinasyon Merkezinde bilgi akışını, karar alma mekanizmasını ve raporlama süreçlerini gözlemleyebilme ve afet bilgi sistemleri ve dijital platformları tanıyabilme.
2. **Arama-Kurtarma Faaliyetlerini Gözlemleme:** Enkazdan kurtarma, tahliye, teknik kurtarma gibi uygulamalarda temel ekipman ve süreçleri tanıyabilme ve uygulayabilme.
3. **Saha Lojistiğini Anlama:** Malzeme depolama, sevkiyat, mobil ünitelerin (çadır, jeneratör, haberleşme araçları) kurulumu ve işleyişini öğrenme.
4. **Afet Tatbikatına Katılım:** Senaryoya dayalı afet tatbikatlarının planlanması ve yürütülmesinde gözlem yapma ve tatbikat sürecini raporlayabilme.
5. **Risk Analizi Farkındalığı:** İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP) kapsamında yerel risklerin belirlenmesi ve analizinde kullanılan yöntemleri kavrayabilme.
6. **Koordinasyon Becerisi:** Afet sırasında AFAD'ın diğer kurumlar (belediye, Kızılay, 112, itfaiye, emniyet vb.) ile koordinasyonunu tanıyabilme.
7. **Afet Bilgilendirme ve İletişim:** Afetzedelere ve halka yönelik bilgilendirme yöntemlerini (basın açıklaması, SMS, sosyal medya, mobil uygulamalar) gözlemleyebilme ve erken uyarı ve ihbar sistemlerinin işleyişini anlayabilme.
8. **Saha güvenliği bilinci:** Tatbikat ve uygulamalarda kişisel güvenlik kurallarına uygun davranabilme.
9. **Afet Yönetim Merkezini Tanıma:** AFAD İl Müdürlüğü/Koordinasyon Merkezi'nin işleyiş şemasını (Amirlik, Planlama, Operasyon, Lojistik vb.) tanımlayabilme.
10. **Afet Planlarını Uygulama Düzeyinde Kavrama:** Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP), İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP) ve Türkiye Afet Sonrası İyileştirme Planı (TASİP) belgelerinde hizmet gruplarını ve görev dağılımını açıklayabilme.
11. **Toplanma ve Barınma Alanları Yönetimini Kavrama:** Yer seçimi, kapasite ve hizmet gruplarının sorumluluklarını açıklayabilme.
12. **AFAD Gönüllülük Sistemini Tanıma:** Gönüllü kayıt, eğitim ve aktif kullanım süreçlerini gözlemleyebilme.

Belediye AKOM – Beceri Kriterleri

1. **Afet koordinasyon merkezi işleyişi:** Merkezdeki departmanlar arası iletişim ve karar sürecini gözlemleyebilme.
2. **Olay Takibi Süreci:** Şehir genelinde afet/olay bilgisinin alınma biçimini (çağrı merkezleri, sensörler, yağış radarları, kamera sistemleri) tanımlayabilme.
3. **Durum Odası & Anlık Yönetim:** Kriz ekranları, haritalar ve raporlardan “anlık durum bilgilendirme” sistemlerini gözlemleyebilme.
4. **Durum raporlama farkındalığı:** Kriz raporlarının biçimini ve içeriklerini fark edebilme.
5. **Yerel hizmetlerin işleyişi:** Barınma, gıda dağıtımı, temizlik ve altyapı desteğini açıklayabilme.
6. Belediye afet ve acil durum yönetim planlarını öğrenme ve yerel düzeyde risk analizi ve tehlike haritalarını inceleme
7. Kentteki kritik altyapıların (su, elektrik, ulaşım) korunma planlarını öğrenme
8. **Kriz iletişimi becerisi:** Kamuoyuna bilgi aktarımı için kullanılan araçları (basın açıklaması, SMS, sosyal medya) öğrenme.
9. **Paydaş koordinasyonu farkındalığı:** Emniyet, itfaiye, sağlık, AFAD ve STK’larla işbirliği süreçlerini açıklayabilme.
10. **Afet tatbikatları:** Belediye ölçeğinde yapılan tatbikatlarda görev ve senaryolar gözlemlene ve mahalle afet gönüllüleri ve toplum temelli çalışmalar hakkında bilgi edinme.
11. Yerel düzeyde afet yönetiminin ulusal politikalarla entegrasyonunu kavrama
12. **Yerel risk yönetimi farkındalığı:** Belediyenin afet hazırlık ve risk azaltma projelerini öğrenme ve bölgedeki doğal ve teknolojik afet risklerini izleyip aktarabilme.

Çapraz Ölçütler (Her Merkez İçin Ortak)

- **Güvenlik:** Kişisel koruyucu donanım kullanımı, saha kurallarına uyum
- **Aktif Katılım:** Gözlem, soru sorma, raporlama
- **Profesyonel Tutum:** Zaman yönetimi, ekip içi iletişim, etik davranış
- **Raporlama:** Öğrenci uygulama raporu